

Digitalizace v sociálních službách – krátké články

Ukládáte data? A víte vlastně kam?

O jakých datech je v tomto textu řeč?

Zjednodušeně řečeno, jde o všechna ta písmena a číslice, která ve vašich organizacích někdo natuká do počítačů. K těm písmenům a číslicím přidejte fotografie a další obrázky, zvukové nahrávky, videa a vůbec všechno, co tvoříte. To všechno jsou data, která vaše organizace vytvořila, vlastní je a zodpovídá za ně.

Proč je dobré vědět, kam „se“ data ukládají?

Možná nad tím někdy bude bádát nějaký vědecký tým a zjistí něco jiného, dneska se ale zdá, že bychom těžko hledali oblast služeb, která by shromažďovala širší škálu citlivých informací, než jsou právě sociální služby. Vezměte si jen informace o klientech. Řada organizací ochraňuje informace o celistvém jejich životě. Osobní údaje, informace o sociální situaci, zdravotním stavu, financích, rodinných příslušnících. Jsou to celé dlouhé a důležité příběhy. K tomu přidejte další „běžnější“ agendy. Zaměstnance, hospodaření organizace, dodavatelské vztahy a mnoho, mnoho dalších. U informací vytištěných na papíře už je dneska nemyslitelné, že by organizace neměla nastavená pravidla, která říkají, jak se ukládají a chrání. Používají se uzamykatelné kartotéky, skříňky, zamykají dveře, existují pravidla pro skartaci.

Když ale dojde na elektronická data, často takovou jistotu nemáme. Zkuste si představit jednoduchý dokument. Třeba prezenční listinu na školení. Je vytvořen, jsou v něm vyplněna jména a data narození zaměstnanců, místo narození a kontakt. Nakonec je (s úlevou autora) uložena. Jistě, není na tom nic složitějšího. Stačí soubor pojmenovat a několika kliknutími uložit tam, kde ho budete umět najít.

Kde mohou uložená data být?

Co je to „TAM“ ze závěrečné věty předchozího odstavce? Kde jsou skutečně umístěny pomyslné počítačové „kartotéky“, kterým s důvěrou svěřujete data? Kdekoliv je taková otázka položena, buď v zaměstnancích sociálních služeb přinejmenším údiv. Stává se i to, že je vnímaná jako zbytečná. Zdá se to být totiž jasné. Informace jsou v počítači. Jenomže co to znamená?

Může to znamenat, že:

- jsou uložena opravdu přímo v počítačích, na kterých pracují jednotliví zaměstnanci
- jsou ve společných úložištích, která mohou sloužit celé organizaci
- jsou uložena na přenosných médiích, třeba externích discích
- jsou ukládány do úložišť mimo organizaci a třeba i mimo ČR

Už je asi zřejmé, že otázka v nadpisu není zbytečná. Možná teď může vypadat až znepokojivě, což je vlastně docela pozitivní, pokud to povede každého tvůrce informací, ale zejména management organizací k zamyšlení nad tím, jak to vlastně v organizaci je.

Citlivé informace si rozhodně zaslouží pečlivou ochranu. Ty, které jsou spojeny s klienty jsou navíc jejich neoddělitelnou součástí a je potřeba se o ně stejně dobře postarat. Neměli bychom zapomínat ani na to, že informace tvoří významnou část bohatství každé organizace. Určitě se nenechte zmást falešným pocitem, že „to jsou věci ajťáků a dodavatelů“. Za bezpečnost informací totiž vždycky zodpovídá management organizace, který to má mít prostě a jednoduše dobře vyřešené.

Dobrá znalost toho, kam „padají“ data organizace je velmi, velmi důležitá, protože jen tak se o ně můžete dobře postarat, chránit po celou dobu jejich uchování a odstraňovat hned v okamžiku, kdy už není důvod k jejich ukládání. To vše samozřejmě v souladu s českou legislativou a potřebami organizace.

Na chvíli se ještě vraťme k naší prezenční listině, která může být vnímána jako banální dokument na kterém „nic pozoruhodného není“. Její tvůrce možná ani nevnímal, že je na ní skupina lidí, které spojuje nějaký zájem, u každého člověka je jasný jeho věk a je k dispozici jeho kontakt. Kolik asi takových prezenčních listin leží dlouhé roky na nejrůznějších místech?

Každý způsob ukládání dat má určitě své výhody a nevýhody. Rozdělíme si je a popíšeme v dalších číslech časopisu. Aby to pro vás bylo užitečné, doporučuji malé cvičení. Není nijak náročné. Zkuste si na papír načrtnout, jaká data ukládáte a hlavně KAM. Jen tak pro sebe. A když budete rychlí, můžete si v několika minutách dopsat na druhou stranu papíru, kde tak asi všude můžou být údaje o vás na různých prezenčních listinách a jak byste chtěli, aby o ně bylo postaráno.